Felhívás

Sopron Polgáraihoz!

A demokratikus jogállam alapja az állampolgár, a szabad szólás, és a szellem szabadsága. A többpártrendszerrel, a demokratikus elvekkel összeegyeztethetetlen, hogy bármely párt, szervezet nyíltan vagy burkoltan fegyveres testületet tartson fenn.

Követeljük a Munkásőrség azonnali (legkésőbb október 23-ig történő) leszerelését, jogutód nélküli megszüntetését, és közpénzekből felhalmozott vagyonának - a többi pártvagyonhoz hasonlóan - zárolását, majd ellenőrzött társadalmi felhasználását.

Fenti céloknak nyomatékot adandó - csatlakozva a SZABAD DEMOKRATÁK SZÖVETSÉGE Kispesti Csoportjának felhívásához -

b é k é s, t i l t a k o z ó

tüntetést szervezünk

1989. szeptember 29-én, 17.00-kor,

a Munkásőrség székhelye előtt (Erzsébet utca, MSzMP-székház).

Várunk minden céljainkkal rokonszenvező soproni polgárt!

ÉLJEN A SZABAD, FÜGGETLEN, DEMOKRATIKUS MAGYARORSZÁG!

Szabad Demokraták Szövetsége
Fiatal Demokraták Szövetsége
Független Kisgazda, Földmunkás és Polgári Párt
Magyar Demokrata Fórum

KÖSZEG FERENC
BÉKI GABRIELLA
~~KONRÁD GYÖRGY~~
~~KISS JÁNOS~~
KASZA LÁSZLÓ
~~SZABÓ MIKLÓS~~
VIDOS TIBOR
HODOSÁN RÓZA
~~VARGHA JÁNOS~~ ~~DUNA KÖR~~
LAZUR BARNA
FÉNYI TIBOR
FJ. RAJK LÁSZLÓ
TAMÁS GÁSPÁR MIKLÓS
~~MAGYAR BÁLINT~~
MÉCS IMRE
SOLT OTTILIA
MÉREY ZSOLT
~~PETŐ IVÁN~~
~~TÖLGYESSY PÉTER~~

14, 24, 26, 37, 83

fotó: Kárpáti György és Votava

A debreceni MDF-esek és a soproni ellenzéki szervezetek együttműködésével 20 évvel ezelőtt megrendezett Páneurópai Piknik és az „áttörés" helye mindig és mindenkit emlékeztessen a szabadságra! A lebontott határokra és a lebontandókra.

Az 1989-es debreceni szervezők:

Bányai József, Engi László, Ferenczy Lórándné, Filep Mária, Gali Ákos, Hernyák Imre, Magos Márta, Medgyessy István, Mészáros Ferenc, Nagy Imre, Pásztorlaki János, Petheő Judit, Szabó Lukács, Szeleczky Zoltán (Budapest), Turi Gábor, Varga Ákos

Debreceni előkészítők és szervezők 2009-ben:

Filep Mária, dr Kenéz Csaba, dr Medgyessy István, Pásztorlaki János, dr Petheő Judit, Szabó Lukács, Turi Gábor, Varga Ákos

Az 1989-es főbb támogatók:

Barnevál, Hajdú-Megyei Állami Építőipari Vállalat, FŐNIX Ruházati Kereskedelmi Vállalat, Hunyadi Termelőszövetkezet, Húsipari Vállalat, KARÁT Kereskedelmi Vállalat, Debreceni Kenyérgyár, Debreceni Konzervgyár, PIREMON Nyomda

A 2009-es rendezvény és a kiadványok támogatói:

Debrecen Város Önkormányzata Pályázati alapja, Sopron Város Önkormányzata, Center-Print Nyomdaipari Szolgáltató Kft., Tóth Könyvkereskedés és Kiadó Kft., dr Kenéz Csaba, dr Medgyessy István, Szabó Lukács

Ez a kiadvány Petheő Judit, Kónya Ábel és a Center-Print Nyomdaipari Szolgáltató Kft. közös munkája, mely Kenéz Csaba anyagi támogatásával készült.

PÁNEURÓPAI PIKNIK 1989-2009 SOPRONPUSZTA

DEBRECEN

SOPRON

1989–2009

A Páneurópai Piknik 20. évfordulóján a kezdetekről

"Miután nem tudtuk a határt Románia felé lebontani, kénytelenek voltunk az ország másik szélén, Ausztriánál megtenni ezt."

(Filep Mária)

1989–2009

1989-ben, nyár elején debreceni Magyar Demokrata Fórum-osok a szabadságvágytól, a népek sorsközösségének felismerésétől és az európai egység gondolatától fűtve egy határmenti találkozót kezdtek szervezni.
A soproni ellenzéki szervezetek bekapcsolódásával és hathatós közreműködésével megrendezett PIKNIK az európai közeledés és a német újraegyesítési folyamat elindítója lett.

Filep Mária, Mészáros Ferenc – debreceni ötletgazdák és főszervezők, Magas László – soproni főszervező, fotó: MTI /Matusz Károly

1989-ben a „Kárpátok Géniusza", **Ceaușescu** falvakat romboltatott le, s a Magyarországra menekülők feltartóztatására a román határon szögesdrót-akadály építésébe kezdtek. Mivel az illegális határátlépők száma meghaladta a húszezret, Debrecenben és Hajdúszoboszlón menekülttáborok létesültek.
Ugyanekkor az osztrák-magyar határon megkezdődött az elektromos jelzőrendszer, a „vasfüggöny" felszámolása, az országban pedig egyre több NDK-állampolgár tartózkodott, a „nyugat"-ra jutás reményével.

1989. június 20-ára Szabó Lukács Debrecenbe hívta a – a Nagytemplomban 1849. április 14-én detronizált – Habsburg család doyenjét, Habsburg Ottót, aki Európai parlamenti képviselő és a Páneurópai Únió elnöke volt. Ekkor, az Aranybikában rendezett vacsorán Mészáros Ferenc felvetette egy közös, osztrák határ-menti szalonnasütés ötletét.

Június 30-án a debreceni régi Vigadó kerthelyiségében már az ötlet továbbgondolásaként a Filep Mária által „páneurópai piknik"-nek nevezett rendezvényről folyt a szó, s másnapra elkészült az elsődleges forgatókönyv is.

A megindult szervezés legrázósabb részét – állását, egzisztenciáját sem féltve – Filep Mária a munkahelyéről végezte. Tartotta a kapcsolatot az Országos Klubtanáccsal, a Sorsközösség táborral, ő kérte fel védnöknek Pozsgay Imrét, aki akkor az MSZMP KB tagja és államminiszter volt, ő kereste meg a sporoni ellenzékieket, stb., stb. Szabó Lukács másik védnöknek megnyerte Habsburg Ottót.

Az egyik szervező, Magos Márta visszaemlékezése:

„Nyár derekán voltunk – 1989-ben. Filep Mária valahonnan azzal az ötlettel jött haza, hogy augusztus 20-án az osztrák-magyar határnál, a vasfüggöny helyén nagyszabású rendezvényt szervezünk. Szent ég! – egy hónap van hátra… Hogy akarja ezt Mari véghezvinni? Alkalmazott – mérnök – egy többezer fős állami nagyvállalatnál. Még városi telefonvonalunk sincs, trükközni kell, de Marinak nincs lehetetlen.
Gyakori vendégünk Mészáros Feri, neki egy ideje már problémái támadtak a munkahelyén az akció miatt. Van még egy elszánt fickó, Szabó Lukács, ötletei mindig voltak, de lesz-e ideje és kitartása? Jó hír, hogy a soproniak partnerek lesznek, de az MDF debreceni szervezete csak a nevét adja, Budapest meg pláne nem fog jelentkezni feladatért.
Mari fáradhatatlanul dolgozik. Hogy ez kikkel beszél telefonon! Minisztériumi főmuftik, Pozsgay titkársága, határőrparancsnokság és az ég tudja, hogy még kik?! És a laikusok, hályogkovácsok hagymázos ötleteit ezek a komoly emberek komolyan veszik!"

Szabó Lukács kockázatos vállalkozásba kezdett: temesvári parókiáján felkereste Tőkés László lelkipásztort, s üzenetet hozott (csempészett át…) tőle.
Sz. L.: „Közelgett 1989. augusztus 19., a piknik tervezett időpontja. Egyre nyilvánvalóbbá vált, hogy Erdély magyarságát ezen a találkozón a diktatúra „intézkedései" miatt egyetlen illusztris személyiség sem fogja képviselni. Tőkés László – kérésemnek eleget téve – augusztus 17-én megírta ma már történelminek minősíthető üzenetét, amely bekerült valamennyi magyarországi sajtóorgánumba, sőt az Európai Parlamentben is ismertették."

Kivonat Tőkés László „kiáltvány"-ából:

Nálunk a vasfüggöny helyett falvakat akar lerombolni a téboly. Hisszük, hogy nem fog sikerülni. Rajtatok is múlik, hogy ne történhessék meg. Falak helyett falvak! Ha összefogásotok által is előbbre jut a haladottabb romániai politikában is otthonos eszme, a határok „spiritualizálásának" a terve, akkor nem kell féltenünk többé sem falvaink népét, sem Európa kis népeit és nemzetiségeit, mert minden más berlini mintájú fal Jerikóként fog összedőlni egy csapásra.
Szavatok, összefogásotok, szervezkedésetek és előrehaladott politikai törekvésetek megteszi felrázó hatását körünkben is. Azt kívánom, hogy egyszer s mindenkorra leomoljanak azok a falak, melyek elválasztanak bennünket a román nemzettől, Európától, magyarországi testvéreinktől és legjobb önmagunktól! Itthon maradunk, de veletek tartunk. Isten minket úgy segéljen!

fotó: Oláh Tibor

fotó: Majoros Klára/Charly

Szőcs Géza, az Erdélyből távozni kényszerült költő és újságíró, a Szabad Európa Rádió budapesti főszerkesztője, a Páneurópai Piknik „kabalaembere" el tudott jönni a helyszínre, Filep Mária felkérésére.
Sz. G.: „Én minden lehetséges eszközzel és kapcsolattal, amellyel rendelkeztem, azon voltam, hogy a görcsösen óvatos nyugati politikát abba az irányba segítsek elmozdulni, amelyben a jövőt láttam."
„S ha azt kérdezed, nem voltak-e kockázatok: nyilván voltak. Még azt sem tudtuk, nem fognak-e lőni a határon. Többen a meghívottak közül ezért nem jöttek el."

Kaifu Toshiki japán miniszterelnök nyilatkozata…
„1989-ben a Sopronban történt események is hozzájárultak a berlini fal leomlásához … Ebben az értelemben 1989. augusztus 19-ét az európai újjáépítés egyik kiindulópontjának tekintjük".

Következmények:
1989. szeptember 11-én a magyar kormány megnyitja az osztrák-magyar határt a kelet-német menekültek előtt.
1989. november 9-én leomlott a „berlini fal"
1989. november 17-én Prágában győzött a bársonyos forradalom.
1989. december 15-én Temesváron kitört a forradalom.

Dr. Martonyi János ünnepi beszéde 1989. augusztus 19-én „Sir Winston Churchill, a brit miniszterelnök az angliai légicsatára utalva mondotta azt, hogy soha nem volt még olyan a történelemben, amikor ilyen kevés embernek ilyen sok ember tartozik hálával és köszönettel. Gondolt ő akkor az angliai légicsata pilótáira… Az igazság persze az, hogy a történelemben már korábban is voltak és azóta is vannak olyan események, amelyek nyomán nagyon-nagyon sokan tartoznak hálával nagyon kevés embernek".

Az események történeti hűségű megörökítése érdekében az egykori szervezők alapítványt hoztak létre.
A Páneurópai Piknik évfordulóján minden évben megemlékezést rendeznek az áttörés helyszínén. '89 történelmi eseményeinek hiteles dokumentumaiból kiállítás készült, melyet Európa valamennyi jelentős városában szeretnének bemutatni.

Páneurópai Piknik 1989 Egyesület Debrecen

Páneurópai Piknik

1989 augusztus 19.

ÁTTÖRÉS

1989 augusztus 19-én Sopronpusztán, a Páneurópai Piknik rendezvényén mintegy 800 NDK állampolgár áttörte a magyar-osztrák határt. Az azóta lezajlott történelmi változások is igazolják, hogy ez az esemény volt az elindítója a német, és ezen keresztül az európai egyesülési folyamatnak.

A Páneurópai Piknik gondolata 1989. június 30-án Debrecenben a régi Vigadó kerthelyiségében, a Magyar Demokrata Fórum egyik találkozóján kelt életre.

Előzmények:
1989-ben szinte minden megmozdulás valamilyen módon a határokhoz kapcsolódott Magyarországon. Mind a fizikai határokat, mind pedig a lélek tűrőképességének határait igénybe vette a történelem. A napi politika híreinek központjában az NDK-menekültek ügye, és Romániából a zöldhatáron menekülő több esetben áldozattá váló emberek sorsa állt.
Januárban a tiltakozó levelek soha nem látott áradatát kapta Genfben az ENSZ Emberi Jogok Bizottsága. A romániai falurombolás az „utolsó császár" embertelensége ellen emelt szót a világ magyarsága. Debrecenben beteltek az ideiglenes szállások, menekülttábort nyitottak a szomszédos városban.

Február-márciusban az ország természetes határának megváltoztatása, a történelmi táj lerombolása, a dunai-vízlépcső megépítése ellen tiltakozott a magyarországi demokratikus ellenzék.

Májusban az osztrák határ mentén fellazult a vasfüggöny. Megkezdődött a határvédelmi rendszerek egyik szakaszának az elavult műszaki zárnak a felszedése.

Júniusban egyre többen érkeztek hazánkba az NDK-ból. Tömegével keresték fel a nyugat-német nagykövetséget azzal a szándékkal, hogy nem mennek vissza hazájukba. Június 21-én adta hírül a hajdú-bihari napilap, hogy szögesdrót akadály építéséhez fogtak a keleti határszakasz román oldalán. Egyre gyakrabban hallatszott a puskaropogás odaátról. Baráti kapcsolatok útján terjedt a hír, hogy egy pesti értelmiségi csoport nemzetközi találkozót tervez augusztus elejére. A Sorsközösség Táborba meghívták a „szocialista tábor" demokrata ellenzéki értelmiségeit.

Az esemény:
Június 30-án, a Magyar Demokrata Fórum egyik ülésén megszületett a Páneurópai Piknik terve Debrecenben.

A rendezvény védnökének sikerült megnyerni Pozsgay Imre államminisztert, és Habsburg Ottót, az Európai Parlament képviselőjét. A soproni ellenzéki szervezetek társszervezőként vállalták a megfelelő határsáv felkutatását. A Páneurópai Piknik helyszínéül Sopronpusztát választották. A Piknik programja a vasfüggöny bontása mellett kiegészült a négy évtizede lezárt, osztrák és magyar településeket összekötő egykori Pozsonyi út megnyitásával. A piknikre meghívást kapott a „Sorsközösség Tábor", valamennyi nagykövetség és a külföldi hírügynökségek.

1989. augusztus 19-én tíz nemzet képviselői bontották a határ megmaradt védőrendszerét. A lakattal lezárt régi határkaput az ünnepélyes megnyitás előtt fél órával a pikniken résztvevő kelet-német menekültek egy csoportja áttörte. Másnap hajnalig több hullámban mentek át Ausztriába. Ahhoz, hogy az áttörés során ne következzen be tragédia, szükség volt a jelenlévő határőrök emberségére is, hiszen az érvényes belső szabályzat alapján kötelesek lettek volna fegyvert használni. A Páneurópai Piknik lezajlása után a magyar belügyi hatóságok elrendelték a „soproni zsák" lezárását, a határ szigorú ellenőrzését. Az eseményt követő napon előfordult még fegyveres atrocitás is ezen a szakaszon.

Pozsgay Imre államminiszter, a rendezvény védnöke egyik beszédéből: „a piknikhez vezető út és a határnyitás sokféle érdekes eseményéből két következtetést szeretnék levonni. ....A kezdeményező társadalom, a sokszor lebecsült „kisember" világtörténelmet tud csinálni, ha a még épségben maradt jóra vezető ösztönei és gondolatai érvényesülhetnek. Ez történt Sopronban 1989. augusztus 19-én ... Ezzel a cselekedetével a paktumországok közül a gyakorlatban Magyarország rúgta fel elsőként a Varsói Szerződést. A nép, a „kisember" kész helyzetet teremtett. A rendszerváltás felé közeledő ország kormánya mást nem tehetett, mint amire a pikniken bekövetkezett események kényszerítették. Meg kellett állapodnia a Német Szövetségi Köztársasággal, és az NDK-ból szabadulni akaró németeknek utat nyitni a szabadság felé ...

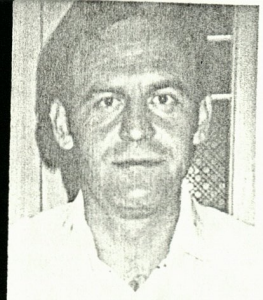

Kedves Testvéreim, Európában!

Földrészünk itt élő lakói sóvárogva tekintenek a megindult világ nagy találkozói felé, melyeken nem vehetnek részt. Országunkban is akadna seregnyi ember, aki közétek állna, és határtalan lelkesedéssel csatlakozna az egyre izmosodó európai meneteléshez, és vetné kezét az elócskult határzárakra, de jószándékuk ezernyi falba ütközik.

Ott lennénk mi is, ha meghivnátok. De kit is hivnátok, hiszen mi csak egyedeinkben létezünk? S kiket is képviselnénk, ha ott lehetnénk, hiszen saját hazánkban sem gyülhetünk össze, természetes élet- és célközösségeink lehetőségétől meg vagyunk fosztva.

S ha mégis meghivnátok - nem érkezne meg a meghivó. Amennyiben mégis megjönne, postán vagy rejtve, jelentenünk kellene a hatóságoknak, és gyötrő kihallgatásoknak tennénk ki magunkat külföldi kapcsolatainkat illetően, mig végül épp ezek miatt tagadnánk meg tőlünk az utazás engedélyezését. Lehetséges részvételünk végül is puszta útlevélüggyé egyszerűsödne.

Rátok figyelünk mégis, de odafigyelésünket megannyi akadály korlátozza. Hallgatnánk rátok és hallani akarunk rólatok, de a hazaiak hiányában idegen rádióadók zavart hullámain csak töredékesen, bukdácsolva jut át a szó. Vigyázó szemünket rátok vetnénk, de be kell érni a hazai televizió két-három órányi manipulált adásával. Itt nap mint nap mozgás-, látás- és halláskárosultnak kell éreznünk magunkat...

És ezek még mindig csupán a külső falak. Elidegenedettségünk azonban ennél mélyebb, hiszen bennünk és közöttünk is épp megfoghatatlanságában lebonthatatlannak tünő, szerteágazó falrendszer terpeszkedik.

Mi még csak itt tartunk, és ennek is csak a legelején: elkezdtük bontani belső falainkat. A hallgatás, a félelem, az önkorlátozás falait. A tartósan magába zárt Iélek és gondolat palánk gyürüit. Az elnyomorodott tudat ideológiai tartóoszlopait. A kölcsönös bizalmatlanság drótsövényeit. A magunkba zárkózás egymástól elriasztó határcsapdáit. A rabul esett emberi szellem hatalmas fantom-lágerét.

Mi még csak magunkból, a mélységből /de profundis/ tekintgetünk ki a Világba, s mint - saját börtönünkből - frissen szabadult foglyok, elvakulva s a világ szabad áramlatai+ól elerőtlenedve és megrészegülve látjuk, hogy: másképp is lehet. Tulzásnak, lelkendezésnek érezhetitek, de mégis azt mondom, hogy ujjongva örvendünk az új utaknak, eszméknek, feltámadt szabadságnak és lehetőségeknek, és ha valami, akkor az minket is kimondhatatlanul lelkesit, hogy a lebontott falakból fel kellene

építeni a közös Európa-házat.

Most még azonban ujjongásunkhoz hasonlóan végletes, csüggeteg félelem is elfog ugyanakkor, mert mint a foglyok, nagyon hozzászoktunk már a korlátokhoz és a félelemhez. Országunk népének többsége még nagyon kicsiny hitű, és saját átélt reményeinek sem mert hinni. Azonban szavatok, összefogásotok, szervezkedésetek és előrehaladott politikai törekvéseitek, Európa nemesebbik szelleme szemmel láthatóan megteszi, felrázó hatását körünkben.

Nálunk a vasfüggöny helyett falvakat akar lerombolni a téboly. Hisszük, hogy nem fog sikeerülni. Rajtatok is mulik, hogy ne történhessék meg. Falak helyett falvak! S ha összefogásotok által is előbbre jut a haladottabb romániai politikában is otthonos eszme, a határok "spiritualizálásának" a terve, akkor sem kell féltenünk többé sem falvaink népét, sem Európa kis népeit és nemzetiségeit, mert minden más berlini mintájú fal Jerikóként fog összedűlni egycsapásra. És akkor végre mi is ott leszünk az Európai Össztalálkozón /Nagytalálkozón/....

Én /nem is gondolhatva kiutazásra/ Európa legnagyobb nemzetiségének egyik tagjaként s mint lelkipásztor, egy kicsit a képviseletében is üzenek. Most, mikor erdélyi magyar nemzetiségem ezres tömegekben, reményvesztetten özönlik Magyarország és a Nyugat felé - ezernyi románnal együtt -, a kényszerűségből vagy meggyőződésből itthon maradókkal együtt mindeneknél inkább azt kivánom, hogy egyszer s mindenkorra leomoljanak azok a falak, melyek elválasztanak bennünket a román nemzettől, Európától, magyarországi testvéreinktől és legjobb önmagunktól, hogy megszünjön az az egyetemes megosztottság, mely megmérgezi Európa jelenét, romániai magyar népemet pedig végveszéllyel fenyegeti.

Itthon maradunk, de Veletek tartunk. Isten minket ugy segéljen.

Temesvár, 1989. VIII. 17.

Tőkés László
református lelkipásztor

1989. július 22.-én.

Mint az Európai Parlament ujraválasztott képviselője és a Paneurópa Unió elnöke, örömmel üdvözlöm Debrecen-i honfitársaim kezdeményezését, hogy egy Paneurópa Pikniket rendeznek azon alkalomból, hogy végre lebonthatjuk a drótsövényt a magyar-osztrák határon. Hálát adunk Istennek, hogy ezt a napot megélhettük!

Európa Magyarország nélkül csonka maradna, hiszen országunk a történelem folyamán mindig védőbástyája volt a kereszténységnek, és az európai kultura elképzelhetetlen lenne Arany, Petőfi, Vörösmarty, Jókai, Kodály, Bartók, Liszt, Szinyei-Merse, Csók, Munkácsy és sok más nagy magyar név nélkül. Remélem, hogy ez az augusztus 19.-e és 20.-a azt jelzi, hogy Szent István királyunk népe visszatér abba az európai közösségbe, melytől idegen hatalmak vágták-el.

Biztositom honfitársaimat, hogy minden tőlem telhetőt megteszek az Európai Parlament és a Paneurópa Unió keretén belül, hogy egy szabad és demokratikus Magyarország minél előbb teljesjogú tagja legyen Európai Közösségünknek.

Habsburg Otto

HABSBURG OTTO

N Y I L A T K O Z A T

A Fiatal Demokraták Szövetsége, a Független Kisgazdapárt, a Magyar Demokrata Fórum és a Szabad Demokraták Szövetsége helyi szervezetei a mai napon megalakitották a Soproni Ellenzéki Kerekasztalt.

A Kerekasztal tagszervezetei kijelentik, hogy saját szellemi és politikai arculatukat megőrizve - kapcsolódva a Független Jogász Fórum felhivásához - a jövőben a hatalmi szervekkel (MSZMP, államigazgatás stb.) folytatott politikai tárgyalásokon egységesen lépnek fel. Ennek feltételeként a megbeszélések napirendjének előzetes egyeztetését, hitelesitett jegyzőkönyv vezetését, és a tárgyalásokról kiadott kommüniké mindkét fél részéről egyenlő feltételekkel történő megjelentetését kivánják.

A Soproni Ellenzéki Kerekasztal célul tüzi ki, hogy a jövőben politikai tevékenységét összehangolva, eseti akcióegységben végzi - különös tekintettel a közelgő választásokra, illetve az ellenzék főbb gazdasági, politikai, szociális stb. céljainak megvalósitására.

A Kerekasztal tagszervezetei közös érdekeiket, müködési feltételeiket érintő kérdésekben (pl. helyiség, sajtónyilvánosság stb.) is egységes platformot kivánnak képviselni.

A Kerekasztal együtt kiván müködni azokkal a helyi demokratikus szervezetekkel, melyek felelősen akarnak tenni közös célunkért, a független, demokratikus jogállamiság megvalósitásáért, és a kivánatos soproni változások eléréséért, a helyi cselekvés eszközeivel.

Sopron, 1989. április 19-én.

A FIDESZ, a Független Kisgazdapárt, az MDF és az SZDSZ soproni szervezetei.

MEGHÍVÓ

A **"Páneurópai Piknik 1989" Alapítvány** előkészítő bizottsága nevében ezennel tisztelettel meghívjuk Önt

1998. április 5-én (vasárnap) délelőtt 10 órára, a soproni Pannonia Med Hotel (Várkerület 75.) Galériájába,

az alapítvány

ALAKULÓ KÖZGYŰLÉSÉRE.

Napirend:

1. Az alapító okirat ismertetése, elfogadása
2. Kuratórium megválasztása
3. Okiratok aláírása
4. Egyebek

(Az alapító tagokat kérjük, hogy a visszaküldött nyilatkozatukban megjelölt vagyoni hozzájárulás összegét a közgyűlésre hozzák magukkal!)

Az előkészítő bizottság megbízásából:

/Dr. Szilágyi László/
elnök-vezérigazgató

/Szentkirályi Zsolt/
szerkesztő

DAILY JOURNAL LOS ANGELES
1999 November 15

A FAL LEOMLÁSA

Ki tudhatta, hogy egy piknik felgyorsíthatja a kommunizmus bukását?

Írta: Ronald M. Greenberg

Miközben legtöbben ismerjük a Berlini Fal leomlásának történetét, nem hiszem, hogy ebben az országban sokan lennének, akik ismerik az 1989 augusztus 19-én Ausztriában és Magyarországon történt eseményeket, amelyek a falomlás katalizátorává váltak. Az elmúlt hónapban személyesen hallottam ezt a történetet először életemben.

Az ausztriai St.Margarethen és a magyarországi Sopron olyan települések, amelyekről pár hónapja még azt sem tudtam, hogy léteznek. Csak azért hallottam róluk, mert részt vettem egy megemlékezésen, amely része volt a Jogászok Világszövetsége 19. Konferenciájának, amelyet október 3. és 10. között tartottak Magyarországon Budapesten és Ausztriában Bécsben. A szervezet szponzorálta „A Jog Hatalmának Emlékműve" felállítását a tíz évvel előtt történt események emlékére.

A Jogászok Világszövetsége egy nemzetközi jogi szervezet. Charles S. Rhyne az Amerikai Ügyvédszövetség korábbi elnöke alapította kb. 40 évvel ezelőtt, mint a „Világbékét a jog útján" mozgalom központját. Célja a béke létrehozása a jog hatalmán keresztül.

Október 7-én lepleztük le St.Margarethen-ben azt az emlékművet, amelyen latin nyelven a „Világbékét a Jog Útján" és az „Azokért, akik az igazságért, a békéért és a szabadságért haltak meg" szövegek láthatók. Az emlékművet a „vasfüggöny" tíz évvel ezelőtti megnyitásának és megszűnésének kezdetének emlékére emeltük.

A megemlékezés résztvevői között volt St.Margarethen 1989. évben hivatalban lévő polgármestere, Andreas Waha úr is. Ő mondta el, hogy 1989-ben egyszerű emberek - amatőr szervezők és helyi politikusok - olyat tettek, amelyet közönséges dolognak hittek, nem felismerve akkor, abban az időben azt, hogy milyen rendkívüli eseménnyé válnak majd ezek.

1949-ben az utat, amely St.Margarethent és Sopront összekötötte, lezárták. Az emberi kapcsolatokat elvágták Ausztria és Magyarország között. Ez a kerítés és a kapu a „vasfüggöny" részévé vált, amely 40 évre kettévágta Európát.

Negyven évvel később a kommunizmustól távolodó Magyarországon az ellenzéki Magyar Demokrata Fórum és mások megszervezték a „Páneurópai Piknik"-et Sopronpusztán közel az Osztrák-Magyar határhoz. A piknik egy jó alkalom volt a Magyarországon nyugatnémet rokonaikkal és ismerőseikkel találkozó keletnémet menekültek számára. A szervezők erősíteni kívánták a magyar ellenzéket és el akarták törölni az egypártrendszert. Reklámanyagokat terjesztettek.

Egy héttel az augusztus 19-i piknik előtt St.Margarethen polgármestere egy borkóstolón vett részt, ahol magyar vendégek is jelen voltak Ők hívták meg a pikniken való részvételre a polgármester urat és kérték, hogy az osztrák hatóságok ideiglenesen járuljanak hozzá a határ megnyitásához. A magyarok ugyanezt tették volna a másik oldalon. Ez a terv szerintük lehetővé tette volna, hogy osztrákok és magyarok kölcsönösen meglátogathassák egymást. Két nappal a piknik előtt megérkezett az engedély délután 15 és 18 óra közzötti ideiglenes megnyitást illetően.

A két fél megegyezett, hogy a határ megnyitását követően a magyarok átjöttek volna St. Margarethen-be, ahol a polgármester köszöntötte volna őket a helyi zenekarral. Magyarok és osztrákok együtt lépték volna át a határt, hogy Sopronpusztán résztvegyenek közösen a pikniken.
Délután két órakor azon a napon St. Margarethen főtere emberekkel volt tele, akik várták a magyarok érkezését. A határra megérkezett a polgármester, a turisták és a sajtó.
Három órakor a várakozásoknak megfelelően kinyílt a határ. Ekkor váratlan dolog történt. Ahogy magyar oldalon megnyílt a határ, emberek rohantak át minden irányból és nyomultak be Ausztriába. A jelenlévők magyarokat vártak, mégis azt hallották, hogy németül kiáltoznak: „Ausztriában vagyunk, szabadok vagyunk?".
Több, mint 750 keletnémet menekült szerezte meg szabadságát.
Az osztrák oldalon az emberek megrendültek és könnyekig meghatódtak. Waha polgármester szerint ezek voltak élete legmegindítóbb és legdrámaibb pillanatai.
Ahogy délután hat óra közeledett, Waha polgármester úr még látott futó vagy autóval érkező keletnémet menekülteket / autóikat az út szélén hagyva /, akik megpróbálták még a kaput zárás előtt elérni. Hat órakor a kaput bezárták. Sok keletnémet menekült későn érkezett.
Egy hónappal később a növekvő nyomás hatására Magyarországon hivatalosan kinyitották a határt. A keletnémetek tízezrei menekültek nyugatra. Ez a határnyitás szüntette meg a Berlini Fal szerepét, mivel a keletnémetek kiutat nyertek. Rövid időn belül leomlott a Berlini Fal. Ezt követte Prágában a Bársonyos Forradalom, amely a Csehszlovák „vasfüggöny" összeomlásához vezetett. Ezután jött a Román Forradalom. 1989 végén Közép-Európát már nem kerítette „vasfüggöny".

Visszaemlékezve arra, amit a múlt hónapban hallottam, nehéz elképzelnem, hogy milyen lehet az, amikor a család és a barátok a kerítés túlsó oldalán vannak és a látogatás szabadsága nem megengedett. Ez azért van,mert túlságosan megszoktam a demokráciát, a szabadságot, amellyel rendelkezem és a jog hatalmát, amely társadalmunkat irányítja - amelyeket a mi országunkban születettek garantáltnak hisznek.

/Ronald M. Greenberg jogtanácsos a Rosenfeld, Meyer and Susman cégnél Beverly Hills-ben/

Szent István ünnepe

A Kisalföld exkluzív melléklete

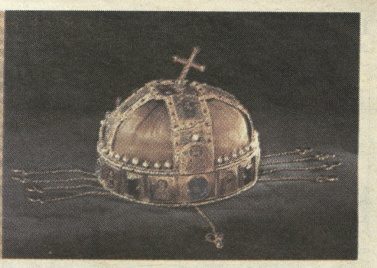

Megemlékezések a megyében

AUGUSZTUS 19.

SOPRON–FERTŐRÁKOS
10.30 óra, Fő tér: A Máltai és a Soproni Fúvószenekar közös koncertje.
13.00 óra: Megemlékezés és koszorúzás a Fertőrákosi kőfejtőben felállított emlékműnél.
16 óra, a Pannonia Med Hotel Kávéháza: „Az 1989-es Páneurópai Piknik és határnyitás emléktárgyai" című kiállítás megnyitója. Megnyitja: Kósa Ferenc országgyűlési képviselő. Tárlatvezetés: Szentkirályi Zsolt egykori szervező.
17.30 óra: Koszorúzás a határnyitás helyszínén. Megemlékezést tart: Palkovits János, Fertőrákos polgármestere, Andreas Waha Szentmargitbánya (St. Margarethen) egykori polgármestere, Filep Mária egykori szervező (Debrecen).
20.00 óra, fertőrákosi Barlangszínház: Ünnepi műsor. Beethoven: Egmont-nyitány és IX. szimfónia. Közreműködik: MÁV Szimfonikus Zenekar, Stefanie Kopinits (Ausztria) – szoprán, Gerda Maria Knauer (Németország) – mezzoszoprán, Bándi János – tenor, Tsuyoshi Mihara (Japán) – bariton. Vezényel: Shungo Moriyama (Japán).
FERTŐD
16.00 óra, polgármesteri hivatal díszterme: Takács György képviselő ünnepi beszéde.
IVÁN
18.00 óra, Kápolna-domb: Hálaadó szentmise a kápolnaszentelés 2. évfordulója alkalmából. Műsoros megemlékezés Szent István királyról. (Előadja az Iváni Katolikus Ifjúsági Közösség.)
20.00 óra, sportpálya: Bál.
DUNASZIGET
17.00 óra: Varga György műterem-galériájában Karczagi Endre festőművész kiállításának megnyitója.
CSORNA
19.00 óra, Premontrei park (rossz időben: művelődési ház): Városi ünnepség. Beszédet mond Varga József országgyűlési képviselő. A helyi kitüntetéseket Papp József polgármester nyújtja át Pájer Imre középiskolai tanárnak és dr. Horváth Lóránt Ödön premontrei apát, csornai prépostprelátusnak. Az új kenyér megszegését követően az est hátralévő részében a Musica Historica együttes koncertjére kerül sor.
BÁGYOGSZOVÁT
17.30 óra, művelődési ház: Szent István-napi megemlékezés kenyérszenteléssel és ünnepi köszöntővel, majd néptáncgála.
18.00 óra, futballpálya: Rába ETO–Bágyogszovát.

AUGUSZTUS 20.

GYŐR
10.00 óra, Bartók Béla Megyei Művelődési Központ: Győr-Moson-Sopron Megye és Győr Megyei Jogú Város közös ünnepsége, az 1997. évi megyei kitüntető díjak átadása. Beszédet mond dr. Cseh Sándor, a tanítóképző főiskola főigazgatója.
19.00 óra, győri bazilika, Káptalandomb: Ünnepi szentmise.
20.15 óra, Vársétány, Szent István-lovasszobor: Koszorúzási ünnepség.
PANNONHALMA
Művelődési ház: I. Pro Patria Napok.
10.00 óra: Ünnepélyes megnyitó, terméynáldás.
11.00 óra: Országzászló, szabadtéri szentmise.
15.30 óra, bazilika: Hoffmann László orgonahangversenye.
20.30 óra, Radnóti-iskola udvara vagy a tornacsarnok: „Segítsd a királyt!" – a kassai Thalia Színház előadása.
22.00 óra, művelődési ház: Szent István-napi bál.
MÉNFŐCSANAK
Bezerédj-kastély parkja: Szent István-ünnepség.
10.00 óra: Zenés ünnepi köszöntő.
10.45 óra: Római katolikus ünnepi szentmise, majd az új kenyér megszentelése és megszegése.
GYÖRSZENTIVÁN
10.00 óra, Sugár úti óvoda udvara: Ünnepi szentmise, kenyérszentelés.
TÉT
16.00 óra, Kisfaludy Károly nevelési-oktatási, művelődési intézmény udvara: A községgázló, a lobogó és a címer felszentelési ünnepsége, díszpolgári cím adományozása.
LÉBÉNY
15.00 óra, II. világháborús emlékmű: Emlékünnepség térzenével. Csaplár Zoltán polgármester köszöntője után ünnepi beszédet mond dr. Szabad György országgyűlési képviselő.
KORONCÓ
Falunap.
9.00 óra: Ünnepi testületi ülés.
10.00 óra: Ünnepi szentmise.
11.00 óra: A felújított Hősi park felavatása, zászló-, koppjafa- és kenyérszentelés. Beszédet mond Botos Gábor, a megyei közgyűlés elnöke.
14.00 óra: Néptáncműsor.
15.30 óra: Rába ETO–Koroncó labdarúgó-mérkőzés, majd az esti órákban falunapi bál.
MÓRICHIDA
Sportpálya: Családi délután.
14.00 óra: A Pápai Lovasklub bemutatója.
15.15 óra: Rendőrkutya-bemutató.
16.00 óra: Családi vetélkedők, lövészverseny.
18.00 óra: Idősek és fiatalok futballmérkőzése.
20.00 óra: Vacsora és bál.
GYŐRÚJBARÁT
17.00 óra, Kiáltó-hegy: A Francia-kő és kopjafa avatása.
SOPRON
15.00 óra, Jereván-lakótelep: A Szent Imre-templom felszentelése.
18.00 óra, Szent György-templom: a Gdanski Orvosi Egyetem Vegyeskórusának hangversenye.
IVÁN
11.00 óra: Ünnepi szentmise.
14.00 óra: Gyermekversenyek a sportpályán.
15.00 óra: Kispályás focitorna.
17.45 óra: Tizenegyesrúgó-verseny.
18.30 óra: Képviselők–horgászok labdarúgó-mérkőzés.
20.30 óra: Tábortűzgyújtás szalonnasütéssel.
RÖJTÖKMUZSAJ
Falunap:
7.00 óra: Zenés reggeli torna a Röjtöki és a Muzsaji utcában.
9.00 óra: Ünnepi szentmise.
10.15 óra: Röjtökmuzsaj Sportegyesülete halászlét és pörköltet főz a kultúrotthon udvarán.
10.30 óra: „Vidám családi vasárnap" – Vetélkedő a röjtöki játszótéren. (Eső esetén az iskola tornatermében.)
12.00 óra: Közös ebéd a kultúrotthon udvarán.
13.30 óra: „Az én falum" rajzpályázat alapján összeállított kiállítás megnyitója az ifjúsági klubban és a verseny győztesének kihirdetése.
14.00 óra: Műsoros délután a kultúrotthonban. Fellépnek a helyi gyermekek, a leányok kórusa és a petőházi nyugdíjasklub tagjai.
16.00 óra: A helyi sportegyesület, az önkéntes tűzoltóegyesület, a Vöröskereszt helyi szervezetének játékos vetélkedője a röjtöki játszótéren. (Rossz idő esetén az iskolában.)
17.30 óra: Kötélhúzóverseny a röjtöki játszótéren. (Nevezés a helyszínen.)
19.00 óra: Tábortűzgyújtás a kultúrotthon udvarán.
20.00 óra: Bál.
FERTŐSZENTMIKLÓS
14.30 óra: A Kolozsvári utca és a Szent Imre utca sarkán álló kőkereszt újraszentelése.
SOPRONHORPÁCS
8.00 óra: Zenés ébresztő.
9.00 óra: Szentmise a templomban.
10.00 óra: Ügyességi versenyek, kispályás labdarúgás, röplabda.
15.00 óra: Ünnepi műsor (Sopronhorpácsi Általános Iskola tanulói, undi nemzetiségi tánccsoport és tamburazenekar).
16.00 óra: Motorkerékpár-bemutató és kutyakiképzés.
17.00 óra: Falusi mulatság, tábortűz, majd diszkó a fiataloknak. Helyszín: Setlmayr Kurt Művelődési Ház és mellette lévő tér.
DARNÓZSELI
16.00 óra: Templomi orgonahangverseny.
DUNASZIGET
Sportpálya: Délelőtt kispályás, délután nagypályás focimérkőzések és ügyességi versenyek, este bucsúbál Doborgaszigeten.
HEGYESHALOM
8.00 óra: A MÁV Fúvószenekar térzenéje.
9.00 óra: Díszünnepség keretében az új kenyér megáldása és megszegése, majd a „Hegyeshalom Nagyközségért" emlékplakettek átadása. A Postagalamb Sportegyesület bemutatója után egy tűzoltóautó átvétele, és az óvodások programja.
13.00 óra: Vetélkedő és csapatverseny.
14.00 óra: Halmi-Horváth István hegyeshalmi festő bemutatója.
15.00 óra: Íjászbemutató, a Los Andinos együttes koncertje, az Óvár táncegyüttes bemutatója, hőlégballonozás. Este az utcabálon Christine oszták énekesnő műsora.
23.00: Tábortűz.
JÁNOSSOMORJA
10.00 óra: A felújított Szent István park átadása.
11.00 óra, futballpálya: nagypályás labdarúgótorna Hédervár, Nagyszarva, Károlyháza, Kimle részvételével. Délután térzene, néptánc, vásári komédia, hőlégballonozás következik.
MOSONMAGYARÓVÁR
19.00 óra, Szent Gotthárd-templom: Paskó Csaba szabadkai teológus orgonahangversenye.
MOSONSZENTMIKLÓS
9.00 óra: Ünnepi szentmise, az új kenyér megszentelése és megszegése.
14.00 óra, sportpálya: Sportfesztivál.
ÚJRÓNAFŐ
17.00 óra: Majorette-bemutató, utána batyusbál.
KAPUVÁR
18.00 óra: A városháza és a Rábaközi Művelődési Központ belső parkjában városi megemlékezés. Előtte fél hattól a Városi Fúvószenekar ad térzenét a helyszínen. Az ünnepség szónoka dr. Bíró Péter polgármester. A Haydn Vegyeskar műsora után kerül sor az új kenyér megáldására és megszegésére. Az est további részében a város amatőr művészeti csoportjai, néptáncegyüttesei és táncstúdiói szórakoztatják a közönséget.
BELED
8.00 óra: Férfi, női és gyermek kispuskás lövészet, ünnepi sakkverseny a község vándorserlegéért az ifjúsági ház kistermében.
10.00 óra: Ünnepi kenyérszentelés a polgármesteri hivatal előtti téren; beszédet Gombás László polgármester mond, s közreműködik Béres László evangélikus lelkész és Tóth Miklós plébános.
10.30 óra: A Kovács Margit Művelődési Központ és Kézműves Szakmunkásképző Iskola diákjainak munkáiból készült kiállítás megnyitója.
11.00 óra, edzőpálya: A Pápai Lovasklub tagjainak kuruc kori paládája karusszellovaglással, lovasíjászattal, törökvágással, csatacsillag-hajítással.
13.00 óra: Megválasztják Beled legszebb fajtiszta és keverék kutyáit.
14.00 óra: A Delta Testépítő Klub ismerteti a közönséggel a fekvenyomóversenyek szabályait.
15.00 óra: „Most mutasd meg!" címmel a gyerekek vidám, játékos vetélkedője.
16.00 óra, futballpálya: Beled SE–Motim SE.
18.00 óra: A bogyoszlói Rábaköz néptáncegyüttes lép fel, a Kislaptáros népi zenekarral, utána Farkas Tiborral nosztalgiabál, tombolahúzás.
DÖR
8.00 óra: Falunap, ünnepi szentmise.
9.00 óra: A faluház nagytermében Dóczy Géza polgármester ünnepi megnyitója, majd a parlagfűirtási akcióval kapcsolatos gyermekrajzok értékelése és a díjak átadása.
9.30 óra: Kiállítás a faluházban, megnyitja dr. Bajtay András megyei tiszti főorvos.
10.00 óra: „Ki tud többet Dörről?" szellemi vetélkedő.
14.00 óra, faluház udvara: szkanderbajnokság.
14.30 óra, kézilabdapálya: A fiatalok és az öregek összecsapása a futballvándorserlegért.
16.00 óra: Főzőverseny és családi vetélkedő az általános iskolás gyerekek és szüleik részvételével.
18.00 óra: Bűvészbemutató, majd a vetélkedők és sportversenyek eredményhirdetése, a főzőverseny ételeinek elfogyasztása.
RÁBAKECÖL
9.00 óra, tekepálya: Szent István-tekeverseny Répcelak, Csorna, Rábakecöl I. és II. csapataival.
10.00 óra, Templom tér: Szent István királyunk ünneplése, kenyérszentelés.
10.30 óra: Ünnepi szentmise.
13.00 óra: A Beledi Bábegyüttes műsora.
14.00 óra, sportpálya: Divatbemutató, majd „Játék határok nélkül" vetélkedő.
15.40 óra: A bágyogszováti néptáncegyüttes fellépése.
16.30 óra: Bende Ildikó és Takács Zoltán zenés műsora.
17.00 óra: Karatebemutató, utána rábakecöli hazai és a vidéki játékosok futballmérkőzése.
20.00 óra: Utcabál a „Fényes" vendéglő előtt.

Az államalapító

Az első magyar király, az államalapító István, Géza fejedelem és Sarolt fia, atyja halála után, 997-ben vette át a magyarok feletti uralmat, 1000-ben koronázták királlyá. Uralmát fegyverrel kellett megvédenie. Leverte Koppányt, Ajtonyt és Gyulát, s ezután megkezdte az állam és az egyház szervezését. Az országot megyékre osztotta, és 10 püspökséget, illetve érsekséget alapított. Feleségétől, Gizella bajor hercegnőtől öt gyermeke született, közülük csak Imre érte meg a nagykorúságot, de egy vadászaton ő is meghalt. István ezért nővérének fiát, Pétert jelölte örökösül, ezzel kizárta az utódlásból unokatestvérét, Vazult, aki erre merényletet kísérelt meg ellene. István megtorlásul megvakíttatta, fiait pedig száműzte. Halála után Péter követte a trónon. 1083-ban szentté avatták. Államalapító Szent István ünnepe az új kenyér napja, nemzeti ünnep. Az Országgyűlés 1991. március 5-i döntése értelmében 1991-től augusztus 20. a Magyar Köztársaság hivatalos állami ünnepe.

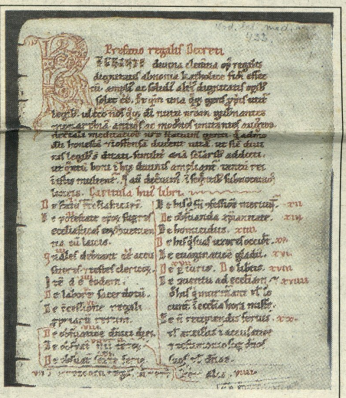

Szent István törvényei az admonti kódex első lapján. István még uralkodása kezdetéről való, első törvénykönyvének rendelkezéseit csak a későbbi másolatból, a XII. századi admonti kódex lapjairól ismerjük. Ezek részben nyugati példákat követnek – akár szó szerint –, részben azonban a sajátos helyi viszonyok és igények szerint fogalmazódtak meg, s az *átmeneti helyzetbe került magyar társadalom* megszilárdítását, Európába tagolását, az állam- és az egyházszervezés, a tulajdon- és a létbiztonság új követelményeit tükrözik. *A latin nyelvű írásbeliség* különben bizonnyal már Géza udvarában meghonosult, Istvánéban pedig erősödött. Annál is inkább, mert az írásbeli érintkezés hagyománya már a sztyeppei nomád társadalmak körében ismeretes volt. A honfoglalók elitje írni biztosan nem tudott – a legtöbb Árpád-házi uralkodó sem –, mert ez még hosszú ideig külön „kaszt", az írnokok és papok dolga volt. Az írott szó, közlés, üzenetváltás vagy törvénykezés István korában már nem számított merő újdonságnak.

Szent Adalbert

Kevés olyan szent van, akit minden nép a maga nyelvén nevez. Ilyen *Szent Adalbert*, akit a csehek és lengyelek Vojtech, a magyarok Béla, a németek Adalbert néven ismernek. A magyar nyelvben a német Adalbertet használjuk, ha a szentről van szó, így a továbbiakban is az Adalbert nevet használjuk.

Tomásek **bíboros, Prága érseke, 1988-ban meghirdette a cseh nemzet számára a kilenczéves felkészülés lelkipásztori programját, Szent Adalbert halálának, égi születésnapjának 1997-ben esedékes 1000. évfordulója alkalmából. Hasonlóképpen a *Wyszyński* bíboros által 1957-ben meghirdetett nagynovenához, amelyben a lengyel herceg, I. Mieszko megkeresztelkedésének 1000. évére (1966) készült fel a lengyel egyház, és mondhatjuk, a lengyel nép, ugyanígy a csehek is nagynovennával készülnek fel egyik nemzeti szentjük ünnepére. A hagyomány szerint *Géza fejedelem udvarában is megfordult,* ő keresztelhette (vagy bármálhatta) meg Vajkot, rövidebb-hosszabb ideig a fejedelmi udvarban időzött, közelebbről meg nem határozható időpontban, valószínűleg egyik itáliai útja során. Szent Adalbert az 1000-ben megalapított esztergomi érsekség egyik védőszentje, így tisztelete Magyarország első egyházában mindmáig él. 1992-ben volt ezer éve, hogy az ősi római Aventinus-dombon máig megtalálható Szent Elek és Bonifác, mai nevén Sant Alessio monostorából püspökként és bencés szerzetesként fivérével, Radim-Gaudentiusszal és tanítványai-val együtt hazaindult Prágába, és itt megalapította *Brevnov* monostorát. Ez év április 23-án, Prágában millenniumi megemlékezést tartottak az elmúlt negyvenéves periódus viszontagságai után újraalapult brevnovi monostorban, *Csehország Pannonhalmáján.* Brevnov, alapítása után három évvel Pannonhalma alapítói csoportját küldte, így tisztelete az 1996-ban ezeréves fennállásukat ünneplő magyarországi bencések körében is él. *(Részlet Somorjai Ádám: Kutatóárkok című kötetéből.)***

A kisebbik legenda

(Részlet)

...A még gyermek István a főemberek és a köznép kegyéből dicsőségesen az ország trónjára emeltetvén, lángoló lélekkel kezdte terjeszteni az igazságot, mert ámbár még gyermekéveinek virágjában állt, nem a száján volt a szíve, hanem szívében volt a szája. Nem feledve a Szentírást, melyért szerfölött hevült, a megfontoltságot és az igazságot tartotta szeme előtt Salamon szerint: „Hallgatván a bölcs bölcsebb lesz, és az értelmes tudja tartani a kormányt."

Igazságtalanságot elkövetők és azzal egyetértők nem állhattak meg szeme előtt, hanem minden rendeletében Isten hű sáfárának mutatkozván azon kezdett elmélkedni, hogy ha a szent keresztségben már újjászületett népről leveszi a fegyelem gyeplőjét, utóbb könnyen visszatér az hiú tévelygésébe. Így az egyház tanai szerint oktatta, rárakta nyakára a fegyelem igáját és törvényeit, s a gonoszság minden mocskát a földig lerontotta.

Magyarország Európát választotta

Páneurópai Piknik 1989

A fotósok a hivatalos határnyitásra készülnek.

Fantázia és bátorság kellett hozzá

„Amikor az ember, mint kis pont, történelmet ír, nem is fogja fel tettének jelentőségét. Jóval később döbben csak rá, hogy történelmi pillanatoknak volt része. Hálát adok a sorsnak, hogy ott lehettem azon a napon. Boldog vagyok, mert lesz mit mesélnem az unokáimnak" – mondta évekkel később *Nagy László*, az 1989-es Páneurópai Piknik egyik szervezője.

A berlini fal itt kezdett leomlani

Számos jelzővel illették az Európa történelmében fordulatot hozó rendezvényt. Többen állítják, a berlini fal itt kezdett leomlani. Egy biztos, fantázia és bátorság kellett ahhoz, hogy a rettegett-gyűlölt „vasfüggöny" tövében politikai nagygyűlést szervezzen néhány ember. Azóta sokan, sokféleképpen kommentálták a történteket. Ez alkalommal az egykori szervezők és szemtanúk elevenítik fel az eseményeket, személyes élményeiket – a teljesség igénye nélkül.

Dr. Magas László: – A demokrata fórum soproni vezetését 1989 júniusának végén kereste meg a debreceni MDF szervezetétől Filep Mária azzal a kérdéssel: mi lenne, ha augusztus 19-én, a „vasfüggöny" helyén rendeznének egy 150–200 fős pikniket? A gondolatot Habsburg Ottó is támogatta, aki rendkívül sikeres előadást tartott akkoriban Debrecenben a Páneurópa-mozgalomról. Ott merült fel, mi lenne, ha legközelebb a nyugati határszélen találkoznának és tábortüzet gyújtanának annak örömére, hogy végre elkezdték lebontani a felosztott Európa jelképének tekintett „vasfüggönyt". Szinte azonnal igent mondtunk a felkérésre. 1989 ugyanis különös éve volt a magyar történelemnek. Túl volt az ország egy sikeres március 15-én, Nagy Imre és mártírtársai temetésén. Úgy gondoltuk, nem szabad veszni hagyni a lendületet, ezért augusztus 20-ra mi is (ezalatt a soproni Ellenzéki Kerekasztal értendő) valami különlegeset terveztünk. A piknik szervezésébe és a tényleges előkészületi munkálatokba szinte a kezdetektől bevontuk az EKA tagjait.

Szentkirályi Zsolt: – Részletesen még nem dolgoztuk ki az augusztus 20-i programot, de nagyszabású terveink voltak, hiszen itt, Sopronban is sikerült emlékezetessé tenni az akkori március 15-ét és a június 15-i, mosonmagyaróvári perben kivégzett mártírokról történt sopronkőhidai megemlékezést. Mindkét alkalommal ezrek mozdultak meg. Politikai botorság lett volna kihagyni a lehetőséget. A 19-i piknik is jó ötletnek tűnt, azt azonban hamar beláttuk, hogy lehetetlen két, egymást követő napon jelentősebb tömeget mozgósítani. Végül a piknik mellett döntöttünk, de úgy gondoltuk – a debreceniek kérésétől eltérően – ennek nem egy szűk körű szalonnasütésnek, hanem nagy tömegeket megmozgató rendezvénynek kell lennie. Legelőször a megfelelő helyet próbáltuk megtalálni.

1989 különös éve volt a magyar történelemnek

Dr. Magas László: – A helyszín kiválasztásában fontos szerepet játszott, hogy sok ember elférjen, autóbusszal is megközelíthető legyen, a színpadtechnika és hangosítás végett oda tudjuk vinni az áramot és még találjunk ott lebontható „vasfüggönyt". A rendezvény előzményeihez tartozik, hogy kora tavasszal írtunk egy levelet az akkori belügyminiszternek, Horváth Istvánnak, amiben határnyitást szorgalmaztunk azokon az átkelőhelyeken, ahol 40 évvel ezelőtt virágzó kereskedelem volt Ausztria és Magyarország között. Az eredeti ötlet, a piknik ily módon kiegészült a határnyitás gondolatával is, amely a soproniaktól származott. A megjelölt helyszínek egyike volt a Fertőrákos és Szentmargitbánya között – az egykori Pozsonyi úton – használaton kívül lévő határátkelő. A hivatalos engedélyhez akkor, amikor az ötlet megszületett, még nem kezdődtek meg a nyári szabadságok. Senkinek meg sem fordult a fejében, hogy keletnémetek fogják az országot „ellepni".

Kóczán Zoltán: – Tőlünk azt kérték, hogy szerezzük meg a helyi határőrség engedélyét egy olyan helyen, ahol látszik a határsáv, még van vasfüggöny és azt ott demonstratív jelleggel feldarabolhatják. Augusztusban ilyen helyszín már meglehetősen kevés volt, mivel a biztonsági zár bontását ebben a térségben már májusban megkezdték. Miután rátaláltunk a sopronpusztai helyszínre, ki kellett alakítani a „szolgáltatórészleget". Színpadot építeni, latrinákat ásni, kaszálni, egyáltalán: egy politikai nagygyűlésre alkalmassá tenni a terepet. Minden pártban volt 10–15 ember, akiket mozgósítani lehetett.

Nagy László: – Ma mellékesnek tűnnek az ilyen dolgok, de akkor igenis tartottunk attól, hogy valamilyen formális, mondvacsinált indokkal fújják le a rendezvényt. Politikailag akkor már nem lehetett letiltani, de a Köjál vagy más hasonló szervezet bármikor találhatott volna kifogást.

PÁNEURÓPAI PIKNIK SOPRONBAN,
a „vasfüggöny" helyén!
MEGHÍVJUK ÖNÖKET
1989. aug. 19-én, 15[00]-tól
dr. Habsburg Ottó és Pozsgay Imre
Program:
„Bontsd és vidd!"

Az egykori szórólapon a piknik helyszínéhez és az országhatárhoz vezető út is fel van tüntetve.

Már szabad földön vannak, de még látszik az arcukon a félelem.

Ez van?! (A határőrök tudomásul vették a történteket.)

Hogyan képzeljük ezt?

Dr. Csóka Pál: – Augusztus elején volt az ausztriai Szentmargitbányán az úgynevezett „Weinfest", a borünnep. Akkor mentünk át Nagy Lacival és Lőrincz Gabival, hogy az osztrákokat is megnyerjük a határnyitás gondolatának. Ott, a falu főterén az első rendőrt megállítottuk és megkérdeztük, hol találjuk a polgármestert. Azt mondta, ne menjünk sehová, maradjunk ott, mert pár perc múlva, az ünnep szónokaként odaérkezik Andreas Waha, a polgármester. Úgy is lett. Amikor előadtuk az ötletünket, Waha úr megdöbbent. „Hogyan képzeljük ezt?" – kérdezte. A gondolat azonban tetszett neki, segített és mindvégig egyengette az osztrák hivatalos szerveknél az ügyünket. Az osztrák határvadászok és az egyéb hatóságok viszonylag gyorsan döntöttek, részükről is megkaptuk a hivatalos engedélyeket.

Sokan tudatosan használták ki a lehetőséget, hogy keletnémet barátaikat, rokonaikat kijuttassák

Dr. Magas László: – A rendezvényről készültek német nyelvű szórólapok is – amelyeken részletesen feltüntettük az országhatár és a piknik helyszínét –, de ezeket elsősorban a burgenlandiaknak szántuk. Természetesen tudtuk, hogy eljutnak majd a keletnémetekhez is, de őszintén megmondom, az utolsó pillanatig nem gondoltuk, hogy ez a rengeteg ember idejön és itt próbál meg átjutni az áhított szabad világba. Ma már meggyőződésem, hogy sokan tudatosan használták ki a lehetőséget, hogy keletnémet barátaikat, rokonaikat kijuttassák. A német televízió mindvégig nagy figyelmet szentelt a rendezvénynek. Érdekes, hogy a piknik előtt néhány nappal felkerestek, mutassam meg, hol lesz a helyszín. Olyanokra voltak például kíváncsiak: délután három órakor milyen a nap állása, hová kell a kamerával állni, hogy jók legyenek a fényviszonyok. Utólagosan úgy értesültem, a pikniket megelőző napokban az ott készült videofelvételek bejárták azokat a helyeket, ahol tömegesen tartózkodtak a keletnémetek.

Szentkirályi Zsolt: – A piknik előtti napokban már hallottunk róla, hogy a különféle ideiglenes táborokban, kempingekben osztogatják a térképes szórólapjainkat. Az utolsó pillanatig nem számítottunk azonban a keletnémetek tömeges megjelenésére, legfeljebb annyit beszéltünk: ha eljönnek, jó buli lesz, legalább látják, hogy mi itt, ha ideiglenesen is, de megnyitjuk a határt. Talán ezután ők is tesznek majd valamit a berlini fal lebontása érdekében. Aztán tettek is... Tulajdonképpen a legtöbbet, amit lehetett.

Róka István határőr alezredes, a határnyitás helyszínén szolgálatot teljesítők parancsnoka: – Új és meglepő volt számunkra a rendezvény ötlete. Ennek ellenére megkaptuk a szükséges engedélyt a feletteseinktől. A piknik napján valamelyest érzékeltük, hogy a volt elektromos jelzőrendszer vonalán kívül már nagyobb létszámban gyülekeznek az emberek. Volt információink az NDK-sokról, de abban bíztunk, hogy minden úgy történik majd, ahogyan elterveztük, vagyis, akiknek van útlevelük – magyarok és osztrákok –, átmennek a megnyitott határon, az NDK-sok pedig tudomásul veszik, hogy nekik nincs erre jogosító okmányuk.

Nagy László: – A 19-i program része volt az a sajtótájékoztató, amelyet Sopronban, a Lövér Szállóban szerveztünk, és ahol jómagam is tolmácskodtam. Való igaz, sok helyre küldtünk meghívót, mégis meglepődtem, amikor a helyszínre érve több mint száz tudósítóval, vendéggel találtam szembe magam. Ekkora érdeklődésre nem számítottunk. A világ minden részéről, még Japánból is érkeztek televíziós társaságok, újságírók. Legtöbbjük persze német volt. Megjelent Habsburg Ottó lánya, Walburga is, aki később a nagygyűlésen apja üzenetét olvasta fel. Nagykövetek, konzulok jöttek el. Ott volt Konrád György is. Pozsgay Imre akkori államminisztert a titkára, Vass László képviselte. Ő késve érkezett, emiatt csúszott a sajtótájékoztató és nem értünk oda a határnyitás tervezett időpontjára, 15 órára. Éppen ezért az akkori szervezők szinte valamennyien lemaradtak a nevezetes határáttörés pillanatairól. Az előzetes program szerint a díszvendégekkel együtt két autóbusszal egyenesen a határra mentünk volna ünnepélyesen megnyitni a 40 éve lezárt kaput.

Rengeteg autó állt az út mentén

Kótai Péter: – Arra az egy napra nyitották volna csak meg a határátkelőt. Úgy volt, hogy az ünnepélyes határnyitást követően átmegyünk Szentmargitbányára, az ottani főtéren a polgármester tart egy beszédet és együtt visszajövünk a piknik helyszínére. Ez aztán nem így lett. Nem is tudtunk a busszal a határig elmenni, mert rengeteg autó állt az út mentén. Három óra körül már az osztrák és a magyar oldalon is elég nagy tömeg kezdett összeverődni.

Az áttörés pillanatai.

A Páneurópai Piknik gondolata sokaknak tetszett.

Dr. Magas László, Szentkirályi Zsolt, Lobenwein Tamás, Róka István, Kóczán Zoltán, Nagy László, Rumpf János, Dr. Csóka Pál, Kótai Péter

Dr. Rumpf János: – Magam is a parkolás körül segédkeztem, mert akkor már meglehetősen nagy volt a tumultus. Felázott a terep, ezért nem mertek az autósok lemenni a rétre, nehogy elsüllyedjenek. Egyszer csak hátranéztem és megdöbbenve láttam, hogy a központi program helyszínéről – onnan, ahová az érdekesnek ígérkező programokat terveztük – libasorban mennek az emberek a gabonatáblán keresztül az országhatár felé. Egy idő után jutott csak el a tudatomig, hogy az NDK-sok indultak meg. Nem mondhatnám, hogy kifejezetten megörültem, mert mint szervezők, elköteleztük magunkat a határőrség felé. Vállaltuk a felelősséget azért, hogy minden rendben legyen, illetéktelenül senki ne kerüljön az „éles" határ közelébe. Így utólag azzal tudom magyarázni a német tévétársaságok előzetes érdeklődését, hogy bizonyára akkor mérték fel a terepet, keresték meg az országhatár felé vezető legrövidebb útvonalat. Mi, helyismerettel rendelkezők is nehezen tájékozódtunk az előkészületek során, hát még aki életében először járt ott. Ezek az emberek azonban határozottan, nyílegyenesen indultak meg a nagy fa irányába.

Az eredeti ötlet, a piknik kiegészült a határnyitás gondolatával

Róka István: – Voltak arra vonatkozó jelzések, hogy esetleg nagyobb tömeg érkezhet a határ irányába, de nem lehetett tudni, hogy valójában kik ők, magyarok vagy németek. Ráadásul nem egy tömegben jöttek, hanem innen-onnan, szétszóródva az erdős terület felől. Pontban 15 órára vártuk a hivatalos delegációt, ők azonban a sajtótájékoztató „csúszása" miatt késtek. A tervezett határnyitás előtt néhány perccel azt tapasztaltuk, hogy a helyszíntől mintegy 100 méterre már rendezett sorokban – szinte zárt alakzatot képezve – elindultak az emberek a kapu irányába. Éreztük, hogy itt valami hiba van, hiszen nem fehér ingben, vasalt nadrágban jöttek, hanem csapzottan, sérülten, elcsigázottan. Akkor már látható volt, hogy egy határozott és elszánt embercsoport halad a határ felé. Pillanatok alatt rengetegen lettek mindkét oldalon. Az osztrákoknál az oszlopokon, a kerítésen, a fákon csüngtek az emberek. A csendőrök alig tudták leverni őket onnan. Hozzátartozik az igazsághoz, hogy ott, abban a pillanatban nem volt olyan „eszmé-letlen" nagy európai béke. Az elszánt embertömegben elöl kemény, kisportolt férfiak haladtak, középen mentek a nők és a gyerekek. Egyszer csak leblokkolt a tömeg, megálltak, majd egy pezsgődurranás hallatszott, ami valószínűsíthetően azt jelezte: akkor most meglódulunk. És valóban, a mi oldalunkon, úgy ahogy a gyorsvonat jön, úgy sodorta el pillanatok alatt a tömeg az útlevélkezelőket, szakították át egyetlen lendülettel a kaput. Fegyverünk volt ugyan, de a tűzparancs akkor már nem volt érvényben. Nem tudom, hogy akkor, ott másvalaki képes lett volna-e tenni valamit. Sem az erőviszonyok, sem a hely, sem az idő rövidsége nem tette lehetővé, hogy ellenlépést tegyünk. Utólag megtettem a jelentést, miszerint egy nagy létszámú csoport erőszakosan átlépte az államhatárt. Megkönnyebbülés volt, hogy a parancsnokom is úgy értékelte később a helyzetet: akkor, ott nem volt mód arra, hogy megállítsuk a tömeget.

A tömeg ereje kiszakította a lezárt kaput.

Nem fehér ingben, vasalt nadrágban jöttek, hanem csapzottan, sérülten, elcsigázottan

Dr. Magas László és Filep Mária a fotó kedvéért hivatalosan is kinyitja a két országot elválasztó kaput.

Az anya öléből kiesett a gyermeke

Lobenwein Tamás: – Fotóriporterként mentem ki a helyszínre. Az volt a feladatom, hogy lefényképezzem, amint a delegáció megérkezik Szentmargitbánya főterére. Úgy terveztem, a határon várom az érkezésüket. Fél három körül még csak két-három osztrák bóklászott ott, a többiek a falu főterén gyülekeztek. Volt egy olyan érzésem, hogy mégis csak vissza kellene menni a határra, hátha közben megérkezik a delegáció. Az pedig nagyon kínos, ha „lecsúszik" az eseményről. Mire visszaértem, óriási tömeg gyűlt össze a határ mindkét oldalán. Készítettem néhány felvételt, de még mindig nem gondoltam semmi különösre. Egyszer csak üvöltést hallottam, abban a pillanatban a magyar oldalon nekifeszültek a kapunak, a zsanér reccsent és kinyílt a jobb oldali kapuszárny. Még gondoltam is magamban: miért kell ilyen otrombán viselkedni a magyaroknak, amikor úgyis mindenki átjöhet ezen a határon? Akkor döbbentem csak rá, hogy ezek keletnémetek, amikor láttam a szomorú, elgyötört arcokat. Szívszorító élmény volt. A legemlékezetesebb talán éppen az, amikor egy menekülő anya öléből kiesett a gyermeke, a magyar határőr pedig felvette és odavitte hozzá. Az áttörés pillanatok alatt játszódott le, de úgy tűnt, a katonák tudomásul vették a helyzetet, mert utána még órák múlva is simán átjöhettek az emberek.

Tudósítók és érdeklődők hada.

Dr. Magas László: – Az áttörést ugyan én sem láttam, de az azt követő órák örökre emlékezetesek maradnak számomra, úgy, mint maga a Páneurópai Piknik. Az utóéletéről annyit még érdemes elmondani, hogy az akkori magyar kormányt láthatóan váratlanul érték az itt bekövetkezett események, hiszen másnap lezárták az egész Sopron környéki határszakaszt. Munkásőröket állítottak ki a kereszteződésekbe és erőszakkal fordították vissza a keletnémeteket. A határkitörés után a kormány végül is dönteni kényszerült: nem mutathatta mindkét nagyhatalom felé ugyanazt az arcát. Végül is szeptember 10-én jól döntött: Magyarország Európát választotta. Sopron pedig 1989-ben a „Leghűségesebb város" cím mellé kivívta az „Európai hűség városa" megtisztelő címet, mert a berlini fal ledöntése valóban Sopronban kezdődött. Helmut Kohl kancellár így fogalmazott a két Németország egyesítésének ünnepén: „A Brandenburgi kapu alatti föld magyar föld."

BÓDVAI ILDIKÓ

Új kenyérrel ünnepelünk

Az összegyúrt tésztából egy óra múlva elkészül a kenyér. *(9733/5269/1/4)*

Ismerős a kép: a polcról már csak le kell emelni a kész terméket. *(9733/5269/2/13)*

Egy régi mondás szerint a legkisebb dolgok is arra törekednek, hogy önmagukon túlmutatva részesei lehessenek egy nagyobb egésznek. Ez a mondás fokozottan érvényes a lisztre, melyből olyan „csodák" születnek, mint a kalács, a pogácsa... és a kenyér. Az aranysárga, ropogós sült tészta észrevétlenül lopózott be mindennapi életünkbe. Ma már nemcsak fogyasztjuk, hanem szókincsünk aktív résztvevőjévé is vált. Szólások, közmondások születtek – és születnek ma is – vele kapcsolatban*: *„Kenyéren és vízen él.; „Olyan, mint a falat kenyér."; „Kenyér nélkül marad."*

A XX. század embere hozzászokott ahhoz, hogy mindent készen kap. Miért lenne ez másképp a péksüteményekkel, melyek tucatnyi változatával találkozhatunk az üzletek polcain? Az év 365 napján a megszokott mozdulatokkal szeljük és fogyasztjuk, s csak egy nap marad arra, hogy „megünnepeljük" születését és több száz éves ittlétét. Ez a nap augusztus 20-a, melynek kapcsán arról érdeklődtük: mit jelent az embereknek az ezredforduló előtt a kenyér és a liszt?

Első megszólítottunk egy olyan személy volt, aki közvetlen kapcsolatban áll vele naponta. *Győr egyik elismert pékségének vezetője* – név nélkül – mesélt szakmájáról: *„Gyermekkoromban öreg mesterektől tanultam, s ekkor szerettem meg a szakmát. Csodálatos dolog olyan munkában részt venni, ahol kis dolgokból – például lisztből – kész termékeket készítünk. És jó érzés tudni azt is, hogy szükség van rám, munkám nem hiábavaló."*

A pék számára a friss kenyér illata már-már megszokottá vált, de azért még mindig más szemmel tekint rá, mint mi, vásárlók: „A kenyér számomra többet jelent, mint annak, aki csak leemeli a polcról és kifizeti az árát. Ha ránézek a kész „termékre", tudom, milyen alapanyagból, hogyan készült. Mivel mindennap találkozom vele, augusztus 20-át nem ünneplem meg külön. Lelkiismeretesen kell végezni a munkát, s akkor ez nem egy különleges nap. Változást azért mindenképp hoz huszadika, mert e naptól találkozom az új liszttel. Idén egyelőre csak keverék alapanyaggal dolgoztam, amiben 20 százalék volt az új aratás és őrlés terméke. Ezért csak hallomásból tudom, hogy nem jó az idei termés minősége, de tapasztalni szerencsére még nem állt módomban. Ha esetleg rosszabb minőségű liszttel találkozom, azt csak sütés közben veszem észre, hiszen ránézésre nem lehet ezt megállapítani. Ha a kemencében a kenyér ellaposodik vagy hamar megpirul, tudom: a technológián változtatni kell."

A szakember tizenöt éve foglalkozik sütéssel, de elmondása szerint még mindig tanul új dolgokat: *„Igazán nagy titkok már nincsenek a kenyérsütésben, ha van is, az a lelkiismeretesség. Íratlan szabály: kelesztésre, kovászérlelésre elég időt kell hagyni, a tésztát nem szabad felfújni. Sokszor bebizonyosodott: a régi, bevált technológiával is lehet finom kenyeret készíteni. Ennek ellenére azért találkozom újdonságokkal. Ezeket próbálom is alkalmazni. Munka közben soha nem gondolok arra, hogy kinek sütök, hanem azt tartom szem előtt, hogy mindenki a legjobbat kapja. Ezt a szemléletet tartottam fontosnak eddig, s fogom ezután is."*

A liszttel és az abból készülő kenyérrel nemcsak a pékek találkoznak naponta, hanem a szakácsok is, akik keze alól hasonló műremekek kerülnek asztalunkra. *Győr egyik vezető szállodájának konyhafőnökhelyettese, Horváth Miklós* húsz éve készít ínyencségeket: „A kenyér táplálkozásunkban elengedhetetlen, ezért jó lenne, ha cukorbetegek számára többfélét készítenének. Szakácsként inkább a liszttel találkozom, s elmondhatom: hasonlóan a kenyérhez, mindennapjaink részévé vált. Majdnem minden ételhez szükséges, tésztákhoz, piskótatekercsekhez elengedhetetlen. Húsz éve készítek ételeket, s ezalatt találkoztam nagyon jó és nagyon rossz minőségű liszttel egyaránt. Tészták készítésénél, dagasztásnál észreveszem, ha nem jó minőséggel találkozom. A konyhán általában finomlisztet használunk, amit havonta százkilós adagban vásárolunk. Huszadikán nem sütünk kenyeret, de várjuk a frisset, s azzal ünnepelünk."

Bár nem ilyen sűrűn, de nagyon *gyakori vendég a háziasszonyok konyhájában* is ez a két termék. *Kovács Klára* sokszor emeli le polcáról a liszttet, hogy süteménnyel vagy valamilyen más finomsággal meglepje családját. „Kenyérrel mindennap találkozom, de természetesen kész állapotban. Arra egyszerűen nincs se időm, se pénzem, hogy én készítsem el a napi kenyeret, pedig tudom, hogy nagyon finom a házi sütésű. Engem is elért a XX. század végi női „betegség", hogy egyszerűen nem jut időm ilyen dolgokra. Tévében, dokumentumfilmeken láttam, hogy régen mennyire megszokott volt az, hogy a feleség, a háziasszony elkészítette a hétre való adagot, de ma már ez lehetetlen. S ez a kor már nem jön vissza. Hozzászoktunk ahhoz, hogy elég a boltok polcaihoz elmenni és leemelni egyet közülük. Ennek ellenére megbecsülöm a kenyeret, melynek barna változatát szeretem a legjobban. Ez is a modern kor találmánya. Mióta előtérbe került az egészséges életmód jelentősége, egyre többfajta kenyérrel találkozhat az ember: burgonyással, hagymással, szezámmagossal, melyről korábban nem is hallottunk. Liszttel is naponta találkozom, és őszintén szólva nincs még elég tapasztalatom ahhoz, hogy megállapítsam, melyik a jó és melyik a rossz minőségű. Nemcsak főételekhez, hanem desszertekhez is ezt használom, és – bár kicsit drágának tartom – meg vagyok elégedve a Magyarországon kaphatókkal. Városi emberként augusztus 20-a nem a kenyér ünnepeként él bennem, de elismerem: kell egy nap, amikor észrevesszük a kis dolgokat is, melyek nélkül – valljuk be – nem tudnánk élni."

SUDÁR ÁGNES
Fotó: HANIS VIKTÓRIA

Bon Pane
olasz pékség
Az új kenyér ünnepe alkalmából köszöntjük ügyfeleinket és vásárlóinkat.
Bővült áruválasztékunkkal továbbra is állunk rendelkezésükre.
Rendelés: Győrszentiván, Törökverő u. 1.
Telefon/fax: 96/349-929
(64626147)

HIRDETÉSÉT A KISALFÖLD győri Baross úti PAVILONJÁBAN is feladhatja!
NEM KELL KILÉPNI A BELVÁROSBÓL
H-P: 8.30-17.00 ◆ SZ: 8.00-10.00

GYŐRI SÜTŐ
A Győri Sütőipari Kft. az új kenyér ünnepén
tisztelettel köszönti minden régi és új üzleti parterét, valamint minden kedves fogyasztóját.
Címünk:
Győr, Reptéri u. 1.
Telefon: 96/317-566, 318-533, 316-664
(64626157)

PEGA-SÜTI GMK.
Az Új Kenyér ünnepén köszöntjük régi és leendő új Vásárlóinkat.
64625420

Az Új Kenyér Ünnepe alkalmából
a Mosoni Kenyér Sütőipari Részvénytársaság köszönti kedves vásárlóit.
Megbízható minőség, nagy választék.
Mosonmagyaróvár, Gabona rakpart 6.
Tel.: 96/215-144
64626024

Az új kenyér ünnepén
tisztelettel köszönti minden kedves vásárlóját és üzleti partnereit
Fazekas Imre
és a máriakálnoki pékség dolgozói.
(64626193)

Az abdai Harnyas Sütöde az Új Kenyér Ünnepén szeretettel köszönti minden üzleti partnerét és kedves fogyasztóját, és a jövőben is áll rendelkezésükre kiváló minőségű finompékáruival.
Abda, István király u. 31. Tel.: 96/431-278
64625937

Az új kenyér ünnepe alkalmából megköszönjük eddigi és leendő vásárlóink bizalmát.
Termékeink 120 boltban kaphatók.
Kérjük, továbbra is keressék áruféleségeinket.
Megháláljuk, Lipótt pékség dolgozói
(64625157)

(64626006)
KÁRPÁTI KFT.
Mosonmagyaróvár, József Attila út 49.
A hét minden napján friss
– kenyér, péksütemény
– finom áru
Az új kenyér ünnepe alkalmával köszöntjük vásárlóinkat.
Szeretettel várjuk vendégeinket a Nábob és Vasúti étteremben.

Az új kenyér ünnepén köszönti minden kedves vásárlóját a Kránitz pékség és cukrászüzem összes dolgozója.
MAGYAR KEMENCÉBEN SÜLT KENYÉR!
Hagyományos eljárással készülő, jó ízű, vegyszerektől, adalékanyagoktól mentes sütőipari termékek.
Mosonmagyaróvár, Soproni utca 16.
(64626022)